

Grund for den Hensigt, der har ledet de ærede Forslagsstillere til at stille Forslaget. Der staaer vel bagefter: „Hører nogen Stiftelse under en særegen Overbestyrelse, da tilkommer det denne at udnævne det andet Medlem“; men uden at tale om, at dette staaer i Form af en Undtagelse, er det klart nok, at man i sin Vedkommelse af den Maade, hvorpaa de ærede Forslagsstillere have opfattet Forholdet, maa holde sig til den principale Bestemmelse, der gaaer ud paa, at det er Stiftsøvrigheden, der skal træffe det nævnte Valg med Hensyn til det den underlagte Guds. Jeg troer saaledes, at vi baade af Hensyn til Stiftelsernes Natur, til Lovforslagets Egenskab som rettet paa en bestemt Evtangslov og til de Inconsequentser, der nødvendigviis maae kunne følge af Lovens Vedtagelse, bør stemme mod Lovforslaget.

Udsættelse: Den sidste Bemærkning, som det ærede Medlem gjorde angaaende § 8, er, saavidt jeg seer, bekvæmt af ham selv, idet han bemærkede, at Paragraphen havde forudsat de forskjellige Stillingen, hvori disse Stiftelser vare satte. Hvad angaaer, at Loven af 1860 her er tagen som Forbillede, da er dette slett, just fordi denne Lov omfatter i Almindelighed samtlige Stiftelser, er indrettet efter samtlige Stiftelser, forsaavidt de i Virkeligheden ere beslægtede i Henseende til Art og Bestaaenhed, med de Stiftelser, hvorfor Loven særlig er skreven. Det Hele dreier sig altsaa her om: have de her omhandlede 4 Stiftelser i det Væsentlige samme Character som de Stiftelser, for hvilke Loven af 1860 er skreven, eller have de den ikke? Før jeg gaaer nærmere ind paa at undersøge dette Spørgsmaal, skal jeg besvare min ærede Nabo (F. Mourier-Petersen) i een Retning. Han betragtede Sagen fra to Synspunkter, det ene var med Hensyn til Stiftelserne, forsaavidt deres Stilling angaaer, og det andet var med Hensyn til Beboerne, de nærværende Fæstere. Han meente, at Lovforslaget vilde gjøre disse Sidste Uret, idet de vilde komme til at betale mere end hidtil, om jeg forstod ret, (F. Mourier-Petersen: De vilde ingen Nytte faae deraf) altsaa at de ingen Nytte vilde faae af Lovforslaget. Men man skal vel lægge Mærke til, at for det Første

er Lovforslaget jo ikke bestemt til at skaffe dem større Fordele, end de med Villighed ville kunne forlange, og dernæst forsvinder ikke Frivilligheden, fordi Loven kommer frem; skulde altsaa baade de, der repræsenterer Stiftelserne, og Beboerne blive enige om, at en anden Afhændelsesmaade var den forbeelagteste for dem, saa behøvede de jo ikke at holde sig til Loven, men kunde følge den hidtilværende Maade; denne Omfarg for Fæsterne troer jeg altsaa, at det ærede Medlem kan overlade til Fæsterne selv. Jeg skal forresten erkjende det Smukke i, at han ønsker at skaffe Fæsterne saa store Fordele som muligt, og hvis det skulde vise sig, at han ved at stemme for Lovforslaget bidrog til at skaffe dem en gunstigere Stilling, idet de jo da havde Valget for sig, haaber jeg, at han af den Grund vil stemme for det. — Vi komme nu til disse Stiftelsers Oprindelse og deres Stilling ligeoverfor den Lov, der omfatter Stiftelserne i det Hele, og som har afgjort Sagen for en heel Række af Stiftelsers Vedkommende. Her sætter jeg nu strax Herlufsholm tilside, eftersom dette Guds practisk ikke kan ligge for. Den første af Forslagsstillerne (S. N. Hansen) har allerede sagt, at det var Forslagsstillerens Villie at foreslaae, at dette Guds gif ud af Loven, og jeg slylber for min Part at tilføie, at jeg ogsaa betragter den Stilling, som Gisselsfeldt indtager, som noget forskjellig fra de andre Stiftelsers. Gisselsfeldt er nemlig ikke eensartet med de andre. Om Gisselsfeldt kan man i Virkeligheden sige, at der er en Bestyrelse, som i sin Oprindelse i og for sig er privat, og at det om denne Stiftelse ikke er forudsat, at dens Bestyrelse ved kongelig Resolution skal kunne forandres. Men den ærede sidste Taler vil forhaabentlig ikke benægte, at der netop ved Vallo og Bøndergods Stiftelser er taget en fuldstændig Bestemmelse om, hvorledes Kongen af sin Magtfuldkommenhed kan gjøre Alt om, ikke fordi han er Konge, men ved disse specielle Bestemmelser om, at han kan fordre Regnskab osv., og jeg har da den Formening, at „Kongen“, som dette Ord nu maa betyde, i dette Tilfælde maa komme til at betyde „den lovgivende Magt“. At Bestyrelsen af disse Stiftelser for Dieblirket ved visse Resolutioner er ordnet paa denne eller hiin Maade, forandrer